

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org)	DokumentID	Dokumentdatum
Eriksson Ulf	TDOK 2014:0596	2018-01-16
Fastställt av		Gäller från
Chef VO Underhåll		2020-03-31
Ersätter	Ersatt av	Version
BVS 544.94010	[Ersatt av]	3.0
Dokumenttitel		
BVS 544.94010 - Behörighet Växelkontrollant		

Detta dokument ingår i Trafikverkets säkerhetsstyrningssystem för järnväg. Se särskilda regler för förvaltning av Säkerhetstillstånd.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
1 Syfte	2
2 Omfattning	2
3 Hjälpmedel och referenser	2
3.1 Hjälpmedel	2
3.2 Referenser	2
4 Definitioner och förkortningar	2
4.1 Definitioner	2
4.2 Förkortningar	2
5 Ansvar	3
6 Behörighetskrav på växelkontrollant	3
6.1 Egenskaper	3
6.2 Kunskaper	3
6.3 Erfarenheter	3
6.3.1 Ny behörighet	4
6.3.2 Förnyad behörighet	4
6.4 Övriga krav	4
6.5 Behörighetsprövning	4
6.6 Underlag för beslut om behörighet	4
6.7 Registrering av behörighet	6
6.8 Behörighets giltighet	6
6.9 Revision	6
6.10 Återkallelse av behörighet	6
Versionslogg	9

DokumentID TDOK 2014:0596	Version 3.0
------------------------------	----------------

1 Syfte

Denna standard ska tillämpas för att skapa ett system för och ett gemensamt synsätt vid urval och bedömning av växelkontrollanter.

2 Omfattning

Denna standard beskriver:

- Behörighetskrav för växelkontrollant.
- Grundläggande rutiner för behörighetsprövning.

Den personliga behörigheten innebär att en person bedömts inneha kompetens för att utföra kontrollbesiktning efter ingrepp i växlars och spårspärrars mekaniska delar enligt avsnitt 5.3.2 i TDOK 2014:0408 (tidigare BVS 544.92130.) Kontrollbesiktning skall utföras enligt TDOK 2014:0408 (tidigare BVS 544.92130).

3 Hjälpmedel och referenser

3.1 Hjälpmedel

Intet.

3.2 Referenser

TDOK 2014:0408 (tidigare BVS 544.92130) Kontrollbesiktning av signalanläggningar

4 Definitioner och förkortningar

4.1 Definitioner

Växelkontrollant

Den person som utför kontrollbesiktning av växlars och spårspärrars mekaniska delar enligt TDOK 2014:0408 (tidigare BVS 544.92130).

I övrigt används termer och begrepp enligt TDOK 2014:0495 (tidigare BVS 544.93100).

4.2 Förkortningar

Intet.

DokumentID TDOK 2014:0596	Version 3.0
------------------------------	----------------

5 Ansvar

Den organisationsenhet eller det företag som ansöker om behörighet för anställd ska ha fastställda och dokumenterade rutiner och kontrollsystem för hantering av åtgärder enligt denna standard.

Växelkontrollanten ska vara fri från sådan påverkan som kan inverka negativt på arbetet och dess kvalitet.

Växelkontrollantens primära ansvar är att genom kontrollbesiktning, enligt TDOK 2014:0408 (tidigare BVS 544.92130 som ersatte BVF 544.92130), säkerställa att mekaniska delar av växlar och spårspärrar fungerar på avsett sätt och därefter signera checklista.

Växelkontrollanten ska bedöma om uppdrag ligger inom vederbörandes kompetensområde. Om så inte är fallet ska denne, utan dröjsmål, anmäla detta till sin chef som ansvarar för att omfördela uppdraget.

6 Behörighetskrav på växelkontrollant

Vid urval ska nedan angivna krav uppfyllas.

6.1 Egenskaper

Vid bedömning av den sökande ska följande egenskaper beaktas:

- Integritet och insikt att avsäga sig uppdrag för vilket kompetensen är bristfällig.
- God stresstålighet, iakttagelseförmåga, ansvarskänsla och gott omdöme.
- Förmåga att kunna rapportera anmärkningar på ett klart och entydigt sätt.

6.2 Kunskaper

Växelkontrollant ska ha kunskaper om:

- De normer som gäller för kontrollbesiktning efter utbyte eller reparation av mekaniska anläggningsdelar som påverkar säkerheten och om hur dessa skall tillämpas motsvarande godkänt resultat i Järnvägsskolans utbildning¹ *Mekaniskt underhåll av omlägningsanordning i växel och spårspärr* med kurskoden BSVXLB.
- Grundläggande banteknik och spårväxlar motsvarande godkänt resultat i:
 - Järnvägsskolans utbildning *Banteknik för underhållspersonal* med kurskoderna BBUHBT1-BBUHBT2.
 - Utbildning *Underhåll och revision av spårväxlar* med kurskod BBURVX eller *Grundläggande spårsvetsning* med kurskoden BBGSPS.
- Vanligast förekommande omlägnings- och kontrollanordningars uppbyggnad och funktion motsvarande godkänt resultat i Banskolans utbildning BSVXLB².

6.3 Erfarenheter

Den sökande ska ha erfarenhet enligt nedan. Ny behörighet söks av person som inte tidigare varit behörig och av person vars behörighets giltighet har upphört. Förnyad behörighet söks av en person som innehar behörighet.

Den som söker behörighet skall ha erfarenhet av bantekniskt arbete med byggnation eller underhåll av spårväxlar.

² Utbildningen behandlar de idag vanligast förekommande kontroll- och omlägningsanordningarna JEA 52, 53, 72 och 73.

DokumentID TDOK 2014:0596	Version 3.0
-------------------------------------	-----------------------

6.3.1 NY BEHÖRIGHET

Den som söker behörighet för första gången skall under en period av minst sex månader ha arbetat med mekaniska delar av omlägnings- och kontrollanordningar. Och under denna tid utfört kontrollbesiktning vid minst fem tillfällen under handledning av behörig sisä-kontrollant. Denna period av praktik och handledning skall:

- Påbörjas i samband med avslutad utbildning BSVXLB.
- Direkt föregå ansökningstillfället

6.3.2 FÖRNYAD BEHÖRIGHET

Den som söker förnyad behörighet skall:

- Under tiden från föregående behörighetsprövning ha arbetat med mekaniska delar av omlägnings- och kontrollanordningar.
- Utfört kontrollbesiktning vid minst tre dokumenterade tillfällen.

6.4 Övriga krav

Person som söker behörighet ska:

- Uppfylla hälsokrav³ enligt § 8 andra stycket 3 i TSFS 2019:112.
- Genomgått säkerhetsprövning⁴ enligt Säkerhetsskyddslag 2018:585, säkerhetsklass 3, med godkänt resultat.

Det åligger behörig växelkontrollant att kontinuerligt följa utvecklingen inom behörighetsområdet, och vid behov inhämta information inom detta.

6.5 Behörighetsprövning

Behörighetsprövning utförs av Trafikverket Underhåll. Underlag för prövning ska levereras av den organisationsenhet eller det företag som ansöker om behörighet för medarbetare.

Trafikverket Underhåll ska utse en handläggare som bereder beslut genom att opartiskt kontrollera och bedöma ansökan. Handläggare kan komplettera informationen om den sökande genom att:

- Begära in yttrande från den eller de som har god kännedom om den sökande.
- Genomföra en intervju med den sökande.

Trafikverket Underhåll utfärdar behörighetsbevis enligt förlaga i bilaga 2. Beslut och underlag för detta ska arkiveras.

6.6 Underlag för beslut om behörighet

Underlag för beslut om behörighet utgörs av ansökningsblankett.

Exempel på ifylld ansökningsblankett utgör bilaga 1 till denna standard.

Blanketten ska ha följande innehåll i kolumnen "Kunskap och erfarenhet":

- En redovisning av sökandes kunskaper inom respektive sökt klass genom t.ex. en uppräknings av godkända utbildningar.
- Text som beskriver den sökandes erfarenheter inom sökta klasser.
- Text som beskriver att hälsokrav uppfylls.

³ Exempel på yrkesroller som innehåller funktioner enligt 8 § andra stycket 3 är besiktningsman och signalsäkerhetskontrollant.

⁴ En anställning eller något annat deltagande i säkerhetskänslig verksamhet ska placeras i säkerhetsklass 3, om den anställda eller den som på annat sätt deltar i verksamheten

1. får del av uppgifter i säkerhetsskyddsklassen konfidentiell,
2. i ringa omfattning får del av uppgifter i säkerhetsskyddsklassen hemlig, eller
3. till följd av sitt deltagande i verksamheten har möjlighet att orsaka en inte obetydlig skada för Sveriges säkerhet

DokumentID	Version
TDOK 2014:0596	3.0

Ansökningsblankett kan vid behov kompletteras med bilaga som närmare beskriver den sökandes kompetens.

Blanketten ska undertecknas av den person som ansökan gäller och dennes ansvarige chef. Med underskriften intygar chefen uppgifternas riktighet samt att den sökandes egenskaper överensstämmer med kraven enligt punkt o och att övriga krav i denna standard är uppfyllda.

SLOPAT
2026-06-17, ERSATT AV: TRVINFRA-00320

DokumentID TDOK 2014:0596	Version 3.0
------------------------------	----------------

6.7 Registrering av behörighet

En förteckning över utfärdade behörigheter för växelkontrollanter med giltighetstid förs av Trafikverket.

6.8 Behörighets giltighet

Behörighet gäller inom hela Trafikverket under ett år från utfärdandet.

Ny ansökan om behörighet ska göras:

- Om behörig växelkontrollant byter arbetsgivare.
- Vid förnyelse av behörighet, senast två månad innan befintlig behörighet löper ut.

6.9 Revision

Företag med behörig personal enligt denna standard kan komma att bli föremål för Trafikverkets revision.

6.10 Återkallelse av behörighet

Om brister i genomförande av en kontrollbesiktning eller annan avvikelse som fodrar utredning inträffar skall den inblandade växelkontrollantens behörighet bli vilande.

Baserat på utredningens resultat ska växelkontrollantens arbetsgivare föreslå åtgärder för att hantera situationen. Beroende på avvikelsernas art och de omständigheter som föreligger kan behörigheten återkallas.

SLOPPAT
2026-06-17, ERSATT AV: TRVINFRA-00320

Sökandes namn Svenl Kontrollant	Personnummer xyyyzz-nnnn	Arbetsgivare och företagets forkortning Spårkorpsen, AB
Datum för senaste säo-fortbildning / sisä-fortbildning / hälsoundersökning 010228 / 010305 / 990827		Ansvarig chef Arvid Ansvar
Kunskap, erfarenhet och hälsa <i>Sven har arbetat med spår och växlar sedan anställningen 1998 och genomgick under 2002 utbildningen "Banteknik för underhållspersonal" på Banskolan. Han har under senare år alltmer specialiserats på byggnation och framförallt underhåll av spårväxlar, och gick därför utbildning "Underhåll och revision av spårväxlar" våren 2005. Han gick vidare utbildningen "Mekaniskt underhåll av omlägningsanordning i växel och spårspärr" våren 2007) och deltar nu i ett arbetslag som utför underhåll av spårkomponenter i växlar. I samband med detta arbete uppstår ibland behov av att justera drag- och kontrollstagen i växlarna.. Sådan justering har utförts av signalteknisk personal och därefter kontrollerats av sisä-kontrollant. Vid dessa kontrollbesiktningar har Sven medverkat under sommaren och hösten, totalt har det handlat om ca 15 kontrollbesiktningar.</i> <i>Sven är sedan 2004 tillsyningsman och följer vårt program för fortbildning av denna personalkategori.</i> <i>Svens hälsa uppfyller kraven i BV-FS 2000:4 och han genomgår regelbundna hälsokontroller enligt vårt program.</i>		
Underskrift sökande		Uppgifternas riktighet och sökandes egenskaper enligt avsnitt 0 intygas, underskrift ansvarig chef
Signatur sökande 	Datum 090619	

Som växelkontrollant

Tilldelad

Namn:

Gustav Granskare

Personnummer:

xxyyzz-nnnn

Stationeringsort:

Vinkelboda

Utfärdat av:

Anläggningsområde XX

Ort och datum:

X-stad 2009-12-22

Underskrift:

Giltigt t.o.m.

2011-12-22

SLOPPAT
2026-06-17, ERSATT AV: TRVINFRA-00320

DokumentID TDOK 2014:0596		Version 3.0
------------------------------	--	----------------

Versionslogg

Fastställd version	Dokumentdatum	Ändring	Namn
3.0	2020-03-31	Hälsokrav, säkerhetsskyddslag	Guido Gustafsson
2.0	2018-01-16	Säkerhetsprövning	Guido Gustafsson
1.0	2015-04-01	Konvertering till TDOK	Dahlin Sabina
BVS 544.94010	2009-01-19	Utgiven som standard	
BVF 544.94010	2001-02-16	Utgiven som föreskrift	

SLOPPA
2026-06-17, ERSATT AV: TRVINFRA-00320